

[Time: 3 hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. Answer all questions
 2. Total marks for the questions are indicted in the right end

- Q.1 Answer all questions in one or two sentences:- 20
- a. How does Austin understand jurisprudence?
 - b. What is distributive justice?
 - c. What are the exceptions to common law?
 - d. What are the two main sources of law
 - e. State Kelsen's theory of Corporate personality.
 - f. What are fungible things?
 - g. What is the meaning of *sententia legis*?
 - h. What are the three rights on the object owned?
 - i. What is subordinate legislation?
 - j. How can legal right be acquired?
- Q.2 Write short notes on any four:- 20
- a. Characteristics of legal rights
 - b. Conventional customs
 - c. Sociological school of jurisprudence
 - d. Purpose of a trust
 - e. Encumbrances
 - f. *Corpus possessionis*
- Q.3 Answer any two:- 12
- A. Thomson is a citizen of a country called Letecia. He murders Watson belonging to country Moldavi in the city of Berve in Swaziland. Thomson was apprehended by the police when he was on a visit to Moldavi.
 - i) Does the Courts of Moldavi have jurisdiction over Thompson? On what grounds can he be convicted?
 - ii) Describe any one case where this particular theory was applied
 - B. A carpenter was engaged to do some repairing work in a house. While repairing he found some articles of gold ornaments. He took them to a jeweler to find out how much was the ornament worth. Jeweler refused to return the ornaments. The carpenter sued the jeweler and recovered the same from him.
 - i) Explain the carpenters right of possession.
 - ii) Discuss the essentials of possession
 - C. It was a custom in a province where people belonging to Kurki community were required to deliver manure to the farmers belonging to Devaria community. It was a custom practiced from a long time since Kurki were a minority in the province where Devarias were dominant. A dispute regarding the same has been brought to you for an opinion.
 - i) What would be your opinion and why?
 - ii) What aspect of the valid local custom would you stress upon?

Q.4 Answer in detail any four:-

- a. Explain historical school of jurisprudence. Critically describe the contributions made by Von Savigny and Henry Maine in the growth of historical school.
- b. Define property and explain the different kinds of property a person can own lawfully.
- c. Explain the different sources of law in India.
- d. Describe the status of corporation as a person. Explain the different kinds of corporations.
- e. Explain if custom is attributed to the force of law. Describe the essentials of a valid customs.
- f. Explain the advantages of law and describe the different kinds of law existing today.

[वेळ:३ तास]

[Marks:१००]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B:

१.सर्व प्रश्नाची उत्तरे लिहा.

२. एकूण गुण उजवीकडे दर्शविलेले आहेत.

- प्र.१ सर्व प्रश्नांची उत्तरे एका किंवा दोन वाक्यात लिहा. २०
- अ. ऑस्टीनला न्यायतत्वशास्त्र कसे समजले आहे?
- ब. वर्गीकृत न्याय काय आहे?
- क. समान कायद्याला अपवाद कोणते आहे?
- ड. कायद्याचे महत्वाचे दोन स्रोत कोणते?
- इ. केलसनचा संयुक्त व्यक्तिमत्त्वाचा सिद्धांत सांगा.?
- फ. कायदेशीर हक्क कशाप्रकारे संपादित करता येतात?
- ग. परिवर्तनीय वस्तू काय आहे?
- ह. दंडाच्या आदेशाचा कायदा अर्थ सांगा?
- स. मालकीच्या बाबत कोणते तीन हक्क आहेत?
- द. दुय्यम कायदेमंडळ काय आहे?
- प्र.२ कोणत्याही चारांवर टिप लिहा. २०
- अ. कायदेशीर हक्काचे गुणधर्म
- ब. रुढीबद्ध प्रघात
- क. कायदेतत्वशास्त्राची समाजशास्त्रीय विचारसरणी
- ड. न्यासाचा हेतू
- इ. बोझा
- फ. कॉर्पस पोझेझनडी
- प्र.३ कोणतेही दोन सोडवा १२
- अ. थोमस हा लेतेशिया या देशाचा नागरिक आहे. त्याने वॅटसनचा जो मोल्देव्ही या देशामधला आहे. त्याचा बारवे या स्वीट्झरलंडच्या शहरामध्ये खून केला. थॉमसला पोलिसांनी मोल्देव्हीच्या भेटीवर असताना पकडले.
- i) मोल्देव्हीच्या न्यायालयांना थॉमसच्या बाबतीत न्यायाधिकार क्षेत्र आहे का? कोणत्या कारणाखाली त्याला दोषी ठरविण्यात येईल?
- ii) कोणतीही एक केस सविस्तर या विशिष्ट सिद्धांताबाबत स्पष्ट करा.

ब. तार एका घरात दुरुस्तीचे काम करीत होता. दुरुस्ती करत असताना त्याला सोन्याचे काही दागिने सापडले त्याने ते दागिने सोनाराकडे नेऊन त्याचे मूल्य जाणून घेतले, सोनाराने दागिने परत करण्यास नकार दिला. सुताराने सोनारावर खटला दाखला केला आणि त्याच्याकडून वसुली केली.

i) सुताराचा ताबाहक्क स्पष्ट करा.

ii) ताब्याचे अत्यावश्यक घटक स्पष्ट करा.

क. एका परीक्षेत्रामध्ये अशी चालीरीती आहे की कुर्की समाजाने देवरिया समाजाला शेतीसाठी शेण दिले पाहिजे. हि चालीरीती जेव्हा कुर्की अल्पसंख्याक होते आणि देवरिया बहुसंख्याक होते तेव्हापासून परीक्षेत्रामध्ये चालू आहे. हा वाद तुमच्यापुढे मतासाठी आणला आहे

i) तुमचे मत काय आहे ?का?

ii) वैध स्थानिक चालीरीतीच्याबाबत तुम्ही कोणत्या बाबतीत विशेष भर द्याल?

प्र.४ कोणत्याही चारची सविस्तर उत्तरे लिहा.

४८

अ. न्यायतत्वशास्त्राची ऐतिहासिक विचारसरणी स्पष्ट करा. वोन साव्हीग्नी आणि हेन्नी मेन यांनी ऐतिहासिक विचार सरणी च्या बाबत दिलेल्या योगदानाची समीक्षा करा.

ब. संपत्ती व्याख्या करा आणि विविध प्रकारची संपत्ती व्यक्ती कशाप्रकारे कायदेशीररित्या धारण करू शकते ते स्पष्ट करा.

क. भारतातील कायद्याचे विविध स्रोत स्पष्ट करा.

ड. संस्था याचे व्यक्ती म्हणून स्थान सविस्तर सांगा.

इ. कायद्याच्या अंमलबजावणी साठी चालीरीती कशाप्रकारे लागू होतात ते स्पष्ट करा. वैध चालीरीतीचे अत्यावश्यक घटक स्पष्ट करा.

फ. कायद्याचे विविध फायदे स्पष्ट करा. आणि विविध प्रकारचे सध्या अस्तित्वात असलेले कायदे सांगा.